

»Nechte maličkých přijíti ke Mně.«

Příprava dítek druhého školního roku
ku svaté zpovědi a k svatému přijímání.

Dle A. C. a různých pramenů upravil

JOSEF KOLENEC,
farář.

V BRNĚ 1915.

Tiskem a nákladem benediktinské knihtiskárny.

CENA 50 h.

»Nechte maličkých přijíti ke Mně.«

Díjprava dítek druhého školního roku
ku svaté zpovědi a k svatému přijímání.

Dle A. C. a různých pramenů upravil

JOSEF KOLENEC,
farář.

V BRNĚ 1915.

Tiskem a nákladem benediktínské knihtiskárny.

Číslo 4692.

Nihil obstat

Imprimatur

Prof. Fr. Kalvoda,
censor ex officio.

† **PAULUS,**
episcopus.

Schváleno biskupskou konsistoří v Brně, dne 27. srpna 1914.

Část první.

Příprava k první svaté zpovědi.

Úvod.

Milé děti! Blíží se velikonoc. Toť ona svatá doba, kdy Pán Ježíš za hříchy naše smrt podstoupil, aby nás od věčného zavržení vykoupil a nám blaženost věčnou v nebi zjednal. Proto chodívá o velikonoci každý pořádný katolík ke sv. zpovědi, aby se od hříchů očistil a s Pánem Bohem smířil; horliví křesťané chodívají do roka vícekrát ke svaté zpovědi.

I vy máte letos ponejprv ke svaté zpovědi jíti; i vy máte již zakusiti, jak šťastným, jak blaženým jest člověk, když se byl s Pánem Bohem smířil. Jaká to radost vás očekává! Taková radost, že byste ji nedaly za všelike radosti tohoto světa. —

Proto buďte vždy pozorny, abyste všemu dobře rozuměly; prostě také Pána Boha při ranní i večerní modlitbě, aby vám byl nápomocen, byste ke svaté zpovědi dobře se připravily a svatou zpověď dobře vykonaly.

A. Příprava vzdálená.

§ 1. O potřebě milosti posvěcující.

Milé děti! Na křtu sv. dostalo se vám velikého štěstí! Duše vaše byla od hříchu dědičného očištěna; Duch sv. ji milostí svou posvětil, aby byla ještě krásnější a líbeznější. Pán Bůh vás také přijal za své miláčky a ustanovil za dědice království nebeského, budete-li Ho vždy poslouchati.

Toto nevýslovné štěstí jmenuje se milost posvěcující.

Vzpomeňte si, jací byli andělé, když je Pán Bůh stvořil! Byli tak krásní, že by nás svým leskem až oslepili; byli tak moudří, jako nižádný člověk na světě; byli tak svatí, tak šťastní a blažení, že blaženosti jejich si ani představití nemůžeme.

Vzpomeňte si na blaženost prvních lidí v ráji! Byli svatí, přebývali v přerozkošné zahradě, kde nebylo zimy ani horka; neznali bolestí a umřítí neměli nikdy; měli hojnost všeho; aniž byli těžce pracovali, a Pán Bůh sám s nimi jako laskavý otec s dětmi obcoval a byl jejich nejvyšším štěstím. Vzpomeňte si, jak Pán Bůh miloval dobrého a hodného Abela.

Vzpomeňte si, jak Pán Ježíš k sobě malé, nevinné děti volal, je objímal, jim žehnal a s velikou láskou a něžností vídal. Tak velice Bůh miluje nevinné a hodné lidi. Není na světě šťastnějšího tvora, jako nevinné, hodné dítě.

§ 2. Čím se ztrácí posvěcující milost?

Není-liž pravda, milé děti, když rodičů svých rády a ochotně posloucháte, děláte jim velikou ra-

dost? A zajisté rodiče pak vás za to také mají rádi? Jestli dítě rodičů svých neposlouchá, ale dělati chce, co se mu líbí: mají-li pak rodiče takové dítě také ještě rádi? Jest jim ještě milé? — Ó není, neboť neposlušnost dítěte je bolí a proto jsou zarmoucení nad dítětem neposlušným.

Hle, tak jest také u Boha. Pokud Ho lidé poslouchají, potud je laskavě miluje. Jakmile však jsou neposlušni, přestává je míti rád. Poněvadž Bůh jest nejvyšší svatý, miluje toliko lidi dobré, zlé lidi však má v ošklivosti. Proto člověk, který se dopustil hříchu smrtelného, ihned pozbývá milost posvěcující ztrácí přízeň a lásku Boží, ztrácí právo na království nebeské; člověk ten stává se Bohu odporným a jest na duši zlý a trestu hodný.

Zdali pak i vy vždycky jste zůstaly Pána Boha poslušnými? Neurazily jste Pána Boha žádným hříchem? Má vás Pán Bůh ještě tak rád jako tenkrát, když jste malými dětmi byly? Činily jste rády, co Pán Bůh přikazuje? Chránily jste se vždy toho, co Pán Bůh zakazuje?

Pamatujte, že každé úmyslné přestoupení přikázání Božího je hříchem!

Hřích je urážkou Boží!

Jen si vzpomeňte, jak Pán Bůh trestá hříšníky.

Neposlušných, pyšných andělů ani okamžik déle v nebi netrpěl — na věky do pekla je zavrhl.

Adama a Evu vyhnal z ráje.

Za času Noema na bezbožné lidi poslal potopu světa. A tak činí Pán Bůh až dosud a bude vždycky tak trestati, kdyby se lidé nechtěli polepšit a pokání činit. Kdo by v těžkém hříchu umřel, ten na věky zavržen, do věčného ohně zavřen bude a tam trpěti bude na věky.

Dobrotivý a milosrdný Otec nebeský nechce však, aby hříšník zahynul, nýbrž aby se polepšil a Pánu Bohu opět milým byl.

Bůh nám chce, a sice pro zásluhy svého Syna Ježíše Krista všechny hříchy naše odpustiti, a proto ustanovil Pán Ježíš svátost pokání, abychom odpuštění hříchů od Pána Boha dosáhnouti mohli.

§ 3. Ustanovení sv. zpovědi.

Viděli jste již někoho, když se zpovídal? Kde stojí naše zpovědnice? Kdo tam sedává? Ve zpovědnici sedává kněz a poslouchá zpověď věřících, proto se nazývá zpovědník. U zpovědnice, u toho zamřížovaného okénka klečí lidé a šeptají potichu knězi své hříchy; říká se, že se zpovídají.

Kdo se vyzpovídal, toho žehná zpovědník sv. křížem, odpouští mu hříchy jménem Božím; pravíme, že mu dává rozhřešení. A toto rozhřešení kněžské na místě Božím jest věc svatá, čili svátost a jmenuje se svátost pokání. Pokání jest svátost, ve které zpovědník jménem Božím hříšníkovi hříchy odpouští. Tuto moc hříchy odpouštětí má kněz od Pána Boha.

Když Kristus Pán po svém vzkříšení se ukázal svým apoštolům, dechl na ně a pravil: „Přijměte Ducha svatého; komu odpustíte hříchy, odpouštějí se jim, komu je zadržíte, zadržány budou.“

Apoštolé tuto moc nepodrželi pro sebe, oni ji dali zase biskupům a kněžím; které posvětili. A tak se děje posud. Každý biskup světí kněze a dává jim moc, hříchy odpouštětí.

Jak a komu se hříchy odpouštějí, ukázal Kristus Pán v krásném podobenství o m a r n o t r a t n é m

s y n u, které vám nyní budu vypravovati. Dávejte pozor !

Člověk jeden měl dva syny. I řekl mladší z nich otci: Otče, dej mi díl statku, kterýž mně přináleží. I dal mu dědictví jeho. Po nemnohých dnech shromáždil mladší syn všecko a odebral se přes pole do daleké krajiny. Tam prohýřil statek svůj, živ jsa prostopášně. Když byl všecko utratil, nastal hlad veliký v krajině té. I on počal nouzi trpěti. I šel a dal se do služby k jednomu měšťanu krajiny té. Ten jej poslal do dvora svého, aby tam pásł vepře. I žádal se nasytiti mlátem, kterýmž vepře krmili, ale žádný mu ho nedával.

Nyní začal rozvažovati a řekl: Jak mnoho nádeníků v domě otce mého má hojnost chleba; já pak zde hynu hladem! Vstanu a půjdu k otci svému a řeknu jemu: Otče, zhřešil jsem proti nebi a před tebou: již nejsem hoden slouti synem tvým: učiň mne jako jednoho z nádeníků svých! I vstal a šel k otci svému. Když pak ještě podál byl, uzřel ho otec jeho, a milosrdenstvím hnut jsa přiběhl, padl na hrdlo jeho a políbil ho. I řekl jemu syn: Otče, zhřešil jsem proti nebi a před tebou, již nejsem hoden slouti synem tvým. Ale otec nedal mu domluvití, nýbrž řekl služebníkům svým: Rychle přineste roucho nejlepší a oblecte ho; dejte prsten na ruku jeho a obuv na nohy jeho; přiveďte též tele tučné a zabijte, abychom hodující byli veselí. Nebo tento můj syn byl mrtev a zase ožil: byl ztracen a nalezen jest.

*

V tomto příběhu onen otec jest sám Bůh, Otec nebeský; onen neposlušný marnotratný syn jest každý hříšník.

Marnotratný syn opustil otce svého a promarnil dědictví své. Tak také hříšník, když přikázání Boží nezachovává, opouští Pána Boha, pozbývá milost posvěcující a právo na dědictví nebeské.

Otec spatřil zdaleka syna svého, smloval se nad ním, šel mu vstříc, políbil jej a milerád jej zase přijal za svého syna. Tak též vychází Bůh s milostí svou vstříc hříšníkovi, zve jej ku pokání, smilovává se nad kajícím, dává duši jeho nové roucho milosti posvěcující a přijímá jej za syna svého a za dědice království nebeského. A pak se i andělé radují z takového polepšeného hříšníka.

Čemu se učíme z příběhu tohoto?

§ 4. O potřebných částkách k odpuštění hříchů.

Když se byl marnotratný syn stal takovým ubožákem a žebrákem, počal přemýšleti o tom, co zlého učinil, jak svého otce zarmoutil, jak ve světě nešlechetně žil. Přemýšlel sám o sobě a poznal se, poznal své spáchané hříchy.

Tak též musí i hříšník sám o sobě přemýšleti, musí o svém jednání přemýšleti, hříchy své poznati. Toto přemýšlení o hříších jmenuje se „zpytování svědomí“.

Marnotratný syn byl sám se sebou nespokojen, když o svých hříších přemýšlel. Odchod od otce, špatné chování v cizině, promrhání podílu otcovského bylo mu velmi nemilé a odporné. On to měl v ošklivosti. Že tím Pána Boha a otce svého tak velice urazil, zarmucovalo jej, bolelo jej. Upřímně sobě přál, aby se to bylo nestalo.

Tak též musí hříšník všechny své hříchy mítí v ošklivosti, musí ho to bolet, že Boha urazil, musí si přát, aby se byl těch hříchů nedopustil.

A to se jmenuje „hříchů svých litovati“. Marnotratný syn opravdově si umínil, že se polepší, když byl své hříchy poznal a jich litoval. Umínil si, že ihned k otci svému se navrátí; neboť to pokládal za nejlepší prostředek, aby se polepšil. I vstal a šel k otci svému.

Tak též musí hříšník opravdově umíniti sobě, že se polepší; musí přemýšleti, jakých prostředků se má uchopiti, aby se mohl polepšiti a musí prostředků těch bedlivě užívatí, a to se jmenuje: „opravdové předsevzetí“.

Marnotratný syn rychle navrátil se k otci, padl mu k nohám a vyznal se: „Otče, zhřešil jsem proti nebi a před tebou“.

Tak též musí hříšník s pokorným srdcem a s pravou lítostí všechny své hříchy knězi vyznati, to jest musí se „zpovídati“, povídati na sebe své hříchy.

Marnotratný syn řekl: „Nejsem hoden, slouiti synem tvým“; chtěl býti u svého otce jako nádeník a konati nejtěžší práce. To chtěl učiniti, aby křivdu otci učiněnou opět napravil a své špatné chování sám na sobě potrestal: „Učiň mne jako jednoho ze svých nádeníků“.

Tak též musí hříšník opravdově snažiti se, aby urážku Bohu učiněnou dobrými skutky zase napravil a spáchané hříchy na sobě potrestal, aby mu Bůh všechny ostatní časné tresty prominul. A to se jmenuje: dosti učiniti za hříchy.

Z toho příběhu učíte se, kterak má hříšník svědomí zpytovati, hříchů litovati, jaké předsevzetí učiniti, kterak hříchy své vyznávati a za ně dosti učiniti.

§ 5. O potřebě vzývati Ducha sv. před smířením s Bohem.

Abychom svátost pokání dobře vykonati a s Pánem Bohem smířiti se mohli, potřebujeme k tomu pomoci, a sice pomoci Ducha svatého. Tak jako Duch svatý apoštoly tou měrou osvětil, že se na všechno upamatovali a že všemu rozuměli, čemu je Pán Ježíš učil, tak i Duch svatý osvěcuje i nás.

Tak i vy musíte Ducha sv. prositi, aby vám pomohl. Když se budete doma připravovati k sv. zpovědi, vyhledejte si někde místo, kde byste byly samotny, kde by vám nikdo nepřekážel. Tu pak poklekněte a prostě Ducha svatého takto : „Duchu svatý, osvěť rozum můj — a bych hříchy své náležitě poznal, pohni vůli mou, a bych dobře z nich se vyzpovídal“. Otče náš... Zdravas... —

Potom přemýšlejte, jak a čím jste zhřešily, rozpomeňte se, že sám Bůh přítomen jest, že vás vidí a ví, co činíte. Snažte se také, abyste všelike myšlenky na jiné věci, pokud možno, z hlavy vypudily.

§ 6. O zpytování svědomí.

Zpytování svědomí jest velmi důležité. Kdo svědomí své dobře zpytuje, ten zajisté hříchy své dokonale pozná, jich opravdově litovati, z nich úplně zpovídati se bude a skutečně se polepší. Na zpytování svědomí musíte tolik času a pílě vynaložiti, jako kdybyste konaly něco velmi důležitého. Pamatujte si pro budoucnost !

Jakmile jste první svou zpověď vykonaly, neváhejte dlouho, opět ke sv. zpovědi jíti. Neboť, není-li druhá zpověď od zpovědi předešlé příliš

vzdálena, můžete hříchy své snadněji poznati. — Zvykněte si, než-li jdete spat, abyste si vzpomínaly, jakých chyb jste se toho dne dopustily, co zlého jste učinily, co dobrého jste opomenuly; potom prostě Boha za odpuštění a umiňte si, že se zítřejšího dne polepšíte.

Nyní vám, milé dívky, povím, kterak svědomí své zpytovatí můžete, abyste dobře poznaly, kterých hříchů jste se asi dopustily.

Desatero Božích přikázání obsahuje vše, co Pán Bůh od nás chce a přikazuje a co nechce a zakazuje. Podle nich nejlépe můžeme svědomí své zpytovatí, jestli jsme činili tak, jak Pán Bůh přikazuje, anebo snad něco činili, co Pán Bůh zakazuje.

§ 7. Zrcadlo zpovědní pro žáky.

Při 1. přikázání se ptáme: Zanedbával jsem denní modlitby? Modlil jsem se pobožně?

Při 2. přík.: Vyslovoval jsem svatá jména bez potřeby? Ve hněvu? Klel jsem?

Při 3. přík.: Zanedbával jsem v neděli a ve svátek vlastní vinou mši svatou? Přišel jsem vlastní vinou pozdě na mši sv.? Choval jsem se při mši sv. nepozorně? neuctivě?

Při 4. přík.: Byl jsem svých rodičů a jejich zástupců neposlušný? k nim vzdorovitý? neuctivý? Posmíval jsem se starým lidem?

Při 5. přík.: Nadával jsem někomu? Hněval jsem se na někoho? Sváděl jsem někoho ke hříchu? Škodil jsem si na zdraví? Trápil jsem zvířata?

Při 6. a 9. přík.: Myslil jsem rád na něco nestydatého? Poslouchal jsem rád něco nestydatého? Dával jsem se rád na něco nestydatého? Mluvil,

zpíval, maloval, činil jsem . . . ? Přál jsem si něco nestydatého viděti, slyšeti, činiti?

Při 7. a 10. přík.: Vzal jsem někomu něco? Co? Kolik? Komu? Navrátil jsem něco nalezeného? Udělal jsem někomu škodu? Chtěl jsem někomu udělati škodu nějakou?

Při 8. přík.: Lhal jsem? Vymýšlel jsem a povídal o někom, co nebylo pravda? Roznášel jsem chyby jiných? Dělal jsem klevety?

Při církevních příkázáních: Jedl jsem v postě dobrovolně masité pokrmy?

Při hlavních hříších: Byl jsem domýšlivý? Vynášivý? Závistivý? Radoval jsem se z cizí škody? Přál jsem někomu něco zlého? Byl jsem nestřídmý v jídle, pití? Byl jsem zlobivý? Lenivý v modlitbě, v učení?

§ 8. O urážce Boha a potřebě lítosti nad hříchy.

Dokud nemá člověk hříchu těžkého, jest duše jeho nevýslovně krásná a Bohu milá, poněvadž je věrným obrazem samého Pána Boha. Takový člověk je dítětem, přítelem Božím a Bůh jej miluje daleko srdečněji a vroucněji, než kterýkoliv otec pozemský dítě své milovati může. Bůh pečuje o něho dnem i nocí, chrání jej od neštěstí a zasypává ho dobrodiním a radostí. Umírá-li spravedlivý člověk, jeho smrt je krásná, neb sami andělé provázejí duši jeho před trůn Boží.

Ale sotva se člověk dopustil hříchu těžkého, jaká tu proměna! Duše jeho dříve tak krásná podobá se nyní hnijící mrtvole a místo obrazu Božího jest obrazem ďábla. Bůh s ošklivostí odvrací se od takového člověka, on již není dítětem a přítelem Božím, ale jeho nepřítelem.

Představte si, že by vás pro vaši neposlušnost vaši rodiče z domu vyhnali, a ani váš kmotříček, ani příbuzný nechtěli k sobě vzít a vy byste musily světem se potloukat a hlad trpět! Jak by vám bylo?

Ale ještě daleko nešťastnějším jest hříšník, ztratí-li lásku a přízeň Boží a musí se obávati, že ho Bůh každé chvíle zavrhnouti může do ohně věčného!

A hle, Pán Bůh, třeba jsme jej tak velice rozhněvali, přece se nad námi slituje a odpustí nám, když hříchů svých upřímně litovati budeme. Bůh jest nejvyšší svatý a proto v ošklivosti má každý i sebe menší hřích. Bůh jest nejvyšší spravedlivý, proto trestá každou i sebe menší nepravost.

Bůh tedy chce a může jenom tomu odpustiti, kdo pro všechny hříchy své upřímně se rmoutí a truchlí, proto že jimi Boha urazil a kdo opravdově se polepšiti zamýšlí.

Marnotratný syn byl sám se sebou velmi nespokojen, když se rozpomenul na všechny hříchy své. Špatné chování v cizině bylo mu velmi nemilé a protivné; on sám sebe měl v ošklivosti, upřímně si přál, aby se to bylo nestalo; proto pravil: „Vstanu a půjdu k otci svému“. Co si umínil? Že půjde k otci, že se domů navrátí, že už déle v cizině nebude a že napraví vše, v čem byl pochybil.

§ 9. Opravdové předsevzetí,

t. j. upřímná vůle, už nikdy nehřešiti a hříchy spáchané dle možnosti opět napravit. Kdo upřímně svých hříchů lituje, ten si také umíni, nikdy více nehřešiti, chrániti se všeho, aby do hříchu neupadl a jestli někomu nějakou škodu učinil, všechno mu nahradil a cizí věc navrátil.

§ 10. Vzbuzení lítosti a předsevzetí.

„Pane Bože! Všech svých hříchů srdečně lituji, protože jsem za ně zasloužil spravedlivého trestu od Tebe; protože jsem Tebe rozhněval; protože Pán Ježíš za hříchy tolik trpěl. Nechej již nikdy hřešiti; odpouštím všem; napravím škodu učiněnou; učiním všecko, co mi zpovědník nařídí.“

§ 11. O z p o v ě d i.

Co znamená zpovídati se?

Marnotratný syn umínil si, že se polepší, a k svému otci navrátí. Šel k svému otci, padl mu k nohám a pravil: „Otče, zhřešil jsem proti nebi a před tebou!“

Kdo chce, aby mu hříchy odpuštěny byly, musí je na sebe povídat, na sebe žalovat — a tomu se říká „zpověď“. Z p o v ě ě jest vyznání hříchů, které činí hříšník zpovědníkovi, aby dostal roz-
hřešení.

Bůh jest vševědoucí, zná všecko, co jsme učinili; avšak apoštolové a jejich nástupci, biskupové a kněží nejsou vševědoucími — jsou lidé. Těmto Kristus Pán udělil moc, aby ve jménu jeho hříšníkům hříchy odpouštěli; těm však, kteřížby se opravdově polepšiti nechtěli, aby hříchy neodpouštěli. Aby pak biskupové a kněží dobře poznali, mohou-li nebo nemohou-li hříchy odpustiti, musí hříšník své hříchy upřímně vyznati.

Ze kterých hříchů se musíme zpovídati?

Dobře se z p o v í d á, kdo se vyznává aspoň ze všech těžkých hříchů. Hříšník nesmí ani jedinkého těžkého hříchu svévolně vynechat! On musí, pokud mu to možno, také říci, kolikráte kaž-

děho těžkého hříchu se dopustil. Nemůže-li počet těžkých hříchů určitě udati, má aspoň říci, kolikráte asi dopustil se toho kterého hříchu za rok, nebo za měsíc, nebo za týden. Protože vy nemůžete ještě dobře věděti, který hřích je těžký a který lehký, proto vždy řekněte zpovědníkovi všechny své hříchy.

Je to stejné, když někdo se posmívá svému spolužáku, nebo svému učiteli? Je to stejné, když někdo ukradne krejcar mamince, anebo jej vezme v kostele? Rozpustilost na ulici, anebo v kostele?

Místo a okolnosti hříchu.

Někdy se stává, že děti chybily a když pak jdou k sv. zpovědi, nevědí, kterak mají ten hřích pojmenovati; nenapadají jim slova, jimiž by spáchaný hřích zřetelně vyjádřiti mohli. Kdyby se vám to stalo, povězte upřímně svému zpovědníkovi, že se máte zpovídati z hříchu, ale že nevíte, jak to máte říci, a zpovědník vám poradí, jak to máte říci.

Nejsme sice zavázáni, zpovídati se ze všedních, t. j. lehkých hříchů, je to ale velmi užitečno a radno. Proč? Každý i sebe menší hřích jest urážkou Boží; je to větší zlo, nežli kterékoliv neštěstí; ale mnohdykrát nemůžeme rozeznati, jestli ten který hřích je velikou urážkou anebo jen malým proviněním. Kolikráte malé chyby považujeme za veliké a velké za malé. Abychom nebyli v pochybnostech, máme se zpovídati i z těch hříchů, o kterých myslíme, že jsou lehkými a nepatrnými.

Vždy je dobře tázati se zpovědníka o radu a vysvětlení.

O z a m l ě n í h ř í c h u.

Může se někdy státi, že někdo hříchy své dobře ví a také z nich se zpovídati chce, ale při svaté zpovědi některý hřích be z e s v é v i n y zapomene. Jest jeho zpověď platna? Ano; ale musí při nejbližší svaté zpovědi oznámiti, který ten hřích zapomněl.

Docela jinak by však bylo, kdyby hříšník ke sv. zpovědi n e d b a l e se připravil a pak nějaký hřích zapomněl, anebo kdyby některý veliký hřích zamlčel proto, že se za to velice stydí, anebo má zbytečný strach. Takový hříšník zpovídá se n e p l a t n ě a rozhřešení před Bohem pranic neplatí. Tomu se říká s v a t o k r á d e ž, a to je veliký, těžký hřích.

Kdo jeden jediný těžký hřích zamlčí, tomu se neodpouští ani ostatní hříchy, ze kterých se zpovídá. Buďto se odpouští všechny hříchy najednou, anebo se neodpouští žádný hřích. Takovému hříšníkovi schází pravá lítost a upřímnost. Koho opravdově bolí, že Boha urazil, ten zajisté každého hříchu opravdově litovati bude a tudíž ze všech pospolu se vyzná.

Co musí činiti hříšník, když vědomě, ze strachu nebo ze studu těžký hřích zamlčel, aby toto nevýslovně veliké neštěstí pokud možno opět napravil? Musí ve sv. zpovědi hned na začátku říci: „Prosím, velebný pane, já jsem dobrovolně zamlčel tento hřích . . .“ Potom musí říci, kolikrát ten hřích zamlčel, musí všechny hříchy, ze kterých se již zpovídal, opakovati. — Proč? Dále musí říci, zda-li v takovém stavu i nejsvětější Svátost oltářní přijal. — Proč? Jestli se to stalo v čase velikonočním. — Proč?

To všechno musí se státi, aby veliké neštěstí zamlčením hříchu způsobené se napravilo.

Co tedy má z toho hříšník, když nějaký hřích úmyslně zamlčí? Jenom škodu velikou a strach před trestem Božím!

Není-li desetkrátě snadnější, hned na začátku ze všeho upřímně se vyzpovídat, nežli něco zamlčet a v takovém strachu žít?

Někdo si však řekne: Ten můj hřích je veliký, škaredý, a já se stydím. Pamatujte si: Kdo se nestydí hřešit, nesmí se stydět vyznat se z toho, žalovat to na sebe; Pán Bůh to ví a Pána Boha neoklame nikdo, když něco ve zpovědi zamlčí. —

Nemusíte se báti, že by zpovědník na vás ze zpovědi něco pověděl. Kněz n e s m í nic vyzradit! Zpovědník má s každým útrpnost, potěší, povzbudí; proto nebojte se ničeho.

Jen všechno upřímně !

B. Příprava bližší.

§ 12. J a k s e z p o v í d á m e ?

Když jste se k sv. zpovědi dobře připravily a sv. zpověď vykonati máte, dejte pozor na to, co vám nyní řeknu: Dříve než z domu odejdete, odproste svých rodičů, aby vám odpustili, v čem jste je zarmoutily.

V kostele se chovejte uctivě a čekejte, až na každého dojde. Když ke zpovědnici přistoupíte, poklekněte na stupínek pod zamřížovaným okénkem a dívejte se vzhůru do okénka. Když kněz k vám se obrátí, abý zpověď vaši slyšel, učiňte zbožně sv. kříž a řekněte: „P r o s í m z a s v a t é p o z e h n á n í , a b y c h s e d o b ř e a ú p l n ě

v y z p o v í d a t i m o h l.“ — Kněz vás poželtná sv. křížem. Knížky modlitební držte v ruce, tvář nakloněnou ku zamřížovanému okénku, hlasem mírným, tak aby vás slyšel jenom zpovědník, nikoliv však okolo stojící, říkejte zpověď. — (Kdyby někdo něco zaslechl z toho, co se jiný zpovídá, nesmí to nikomu říkati, ani se snad posmívati!) — Říkejte zpověď takto :

„Já bídňý hříšník zpovídám se Pánu Bohu, že od své maličkosti dopustil jsem se těchto hříchů...“

Anebo delší formulí :

„Já bídňý hříšník zpovídám a vyznávám se Bohu všemohoucímu, nejblahoslavenější Marii Panně, všem milým Svatým a Vám, otče duchovní na místě Božím, že jsem od své maličkosti těchto hříchů se dopustil.“

Pak budete říkati hříchy své, a sice zkroušeně, pokorně a úplně. Představte sobě, že vás Pán Bůh vidí a slyší, a ničeho nezamlčujte. Žalujte na sebe zkrátka, chraňte se mnohých, zbytečných slov. Mluvte zřetelně, t. j. tak, aby vám kněz hned rozuměl, jakých chyb jste se dopustily; zvykejte si, abyste hříchy říkaly z paměti, ne snad čísti je z cedulky, anebo z modlitebních knížek! Kdo by se bál, aby některý hřích nezapomněl, může pro poprvé hříchy své si napsati, nesmí je opsat z modlitební knížky, anebo od jiného spolužáka, anebo je snad jinému půjčit! Když pak jste všechny své hříchy vyjmenovaly, řekněte: „Toto jsou všechny moje hříchy.“ Potom řekněte :

„Pane Ježíši, všech svých hříchů srdečně lituji, protože jsem Tebe rozhněval a spravedlivého trestu

zasloužil. Chci se opravdu polepšiti a nikdy už nehřešiti.“

Anebo delší formuli :

„Bože můj! Těchto a všech svých hříchů srdečně lituji, protože jsem pro ně spravedlivého trestu zasloužil. Želím jich proto, že jsem Tebe, svého nejlepšího Otce, nejvyšší a lásky nejhodnější dobro urazil. Činím opravdové předsevzetí, s milostí Tvou život svůj polepšiti, — blízké příležitosti ke hříchu se varovati a nikdy už nehřešiti. Žádám vás, ctihodný otče, za spasitelné pokání a kněžské rozhřešení.“

Nyní však nesmíte hned odejít! Zůstaňte klečeti a když se vás zpovědník na něco otáže, odpovězte a dávejte pozor na to, co vám řekne, jaké napomenutí vám dává, abyste se mohly polepšiti. Dejte také pozor na to, co vám za pokání uloží, t. j. jaké modlitby vykonati máte.

Když kněz se modlí, aby Vám Pán Bůh hříchy odpustil, skloňte hlavu a v prsa se bijte třikráte a říkejte : „Bože, buď milostiv mně hříšnému!“ A když kněz nad vámi dělá kříž, pamatujte si, že v té chvíli jménem Božím vám hříchy odpouští a všechny hříchy smazány jsou. Na to povstaňte, polibte zbožně křížek na stole, odejděte k oltáři, na stupínku vykonejte modlitbu uloženou a pak teprve si jděte na vykázané místo. Tam se tiše chovejte a nějaké modlitby po svaté zpovědi vykonejte. Kdyby se stalo, že si někdo vzpomene na nějaký hřích, na který zapomněl, ať hned se vrátí ke zpovědníci a řekne: „Velebný pane,

já jsem zapomněl tento hřích“ a jmenuje jej, aby mu i tento byl odpuštěn.

§ 13. O dostiučinění.

Když se marnotratný syn k otci navrátil, otec mu odpustil. Ale syn uznával, že nezasluhuje již lásky otcovy, proto pravil: „Učiň mne jako jednoho ze svých nádeníků!“ Jako trestem za svou neposlušnost chtěl u otce konati práce nádenícké, a to jednak, aby ukázal otci svému svou dobrou vůli a své upřímné polepšení, jednak aby sám sebe za svou neposlušnost potrestal.

Také my musíme po vykonané zpovědi vykonati uložené pokání. Kdy? Hned bez odkladu. Jak? Tak, jak bylo uloženo a s myslí pobožnou a pokornou.

Každý hříšník zasluhuje trestu, který musí si vytrpěti. Prvním rodičům v ráji Pán Bůh odpustil, ale vyhnal je z ráje, aby trpěli za své hříchy. Když nám Pán Bůh hříchy odpouští, žádá ještě, abychom dobrovolným konáním dobrých skutků Pána Boha zase usmířili a spáchané hříchy sami na sobě potrestali. Čím více budeme trestati sebe, tím méně nás bude trestati Bůh. Učiníte-li víc, než vám uloží zpovědník, nebude vám to nikdy na škodu a dokážete, že vaše polepšení jest upřímné.

D o s l o v.

Milé děti! Domnívám se, že jsem vám dostatečně vyložil, jak se k svaté zpovědi připravití máte. Vynaložte všemožnou pílí, abyste se k tomu dobře připravily. Jak se první sv. zpověď vykoná, tak se obyčejně ostatní zpovědi vykonávají.

Jestli špatně se připravíte, budete-li při náboženství nepozorní, budete-li zanedbávati tak velice potřebnou modlitbu, budou i ty další zpovědi špatné, neplatné, bez užitku, ano ku škodě vaší.

Dobrá zpověď za to přinese radost v duši, útěchu, pokoj a klid!

Část druhá.

Příprava k prvnímu sv. přijímání.

A. Příprava vzdálená.

Úv o d.

K významné a krásné slavnosti máte se, milé děti, připravit: máte jíti k prvnímu sv. přijímání. Jestli na tom velmi mnoho záleží, jak pilně a svědomitě máte se připravit k dobré sv. zpovědi, tím více to platí o přípravě k prvnímu sv. přijímání.

Slyšely jste, kterak Pán Ježíš konal svůj úřad učitelský, jak chodil s místa na místo, lidi o pravdách věčných poučoval, nemocné uzdravoval a mrtvé křísil, jak všem pomáhal, kdo u něho pomoci a ochrany hledali. Činil divy a zázraky, a takto dosvědčoval svou božskou moc.

Jedenkrátě šel za nimi zástup veliký a Pán Ježíš vstoupil na horu, aby jej všichni viděli a slyšeti mohli, posadil se tu s apoštolý a ostatními učedníky svými a počal zástupy vyučovati až do večera. Když pak schylovalo se již k večeru, přistoupili k němu učedníci jeho, řkouce: „R o z -

pustť zástupy, ať jdouce do nejbližších vesnic a městeček, nakoupí sobě pokrmů“. Ježíš pak řekl jim: „Není jim potřeba odcházeti. Kolik chlebů máte?“ Ondřej odpověděl jemu: „Jestliž zde pacholík jeden, kterýž má pět chlebů ječných a dvě ryby, ale což jest to mezi tak mnohé?“ Řekl pak Ježíš: „Rozkažte lidu, posaditi se!“ I posadili se v počtu okolo 5000 mužů, kromě žen a dětí.

Ježíš vzal tedy těch pět chlebů a ty dvě ryby, vzhlédl k nebi, požehnal je a dal učedníkům, aby je kladli před zástupy. I jedli všickni ti tisícové, a všickni nasyceni jsou. Potom rozkázal Ježíš učedníkům svým: „Seberte drobtý, kteréž pozůstaly, ať nezhynou!“ Sbírali tedy a naplnili dvanáct košů pozůstalých drobtů. Lidé, když to viděli, chtěli Pána Ježíše učiniti svým králem, ale Pán Ježíš zmizel s očí jejich; když byl večer, vstoupil na loď a plavil se přes moře do Kafarnaum.

§ 1. Přislíbení pokrmu pro duši po zázračném nasycení lidu na poušti.

Když lid, ježž byl Pán Ježíš tak zázračně nasýtil, druhého dne z rána uzřel, že tu Pána Ježíše není, pospíšili pěšky do Kafarnaum hledati ho. Když je Pán Ježíš spatřil, řekl jim: „Hledáte mne ne proto, že jste viděli divy, ale že jste jedli z chlebů a nasyceni jste. Pečujte ne o pokrm hynoucí, ale o ten, který zůstává k životu věčnému, ježž vám dá Syn člověka. Bude-li kdo jísti z chleba toho, živ, bude na věky. Já

jsem živý chléb, kterýž s nebe sestoupil. Chléb pak, kterýž já dám, tělo mé jest, jež vydám za život světa.“ Chtěl tím říci: „Totéž tělo mé, kteréž na kříži přibito bude, abych všechny lidi od hříchu a trestu věčného vykoupil, bude pokrmem vašich duší.“

Mnozí ze zástupu slyšíce toto domnívali se, že jest nemožno, aby Pán Ježíš tělo své mohl dáti za pokrm. Jiní pak majíce důvěru v moc Pána Ježíše pevně věřili, že je to možno. Proto povstala hádka v lidu. Ale Pán Ježíš setrval na výpovědi své, neodvolal ani slova z toho, co řekl, ano ještě více vše potvrdil a dokázal, že právě požívání toto jest nesmírně důležité; řekl: „Nebudete-li jísti těla Syna člověka a píti krve jeho, nebudete míti života v sobě. Kdo jímé tělo a pije mou krev, má život věčný a já ho vzkřísím v den nejposlednější. Nebo mé tělo právě jest pokrm a krev má právě jest nápoj. Kdo jímé tělo a pijemou krev, vemně přebývá a já v něm. Jako mne poslal živý Otec a já živ jsem pro Otce, tak i ten, kdo jímne, živ bude pro mne.“

Když pak mnozí z učedníků nad slovy těmi se pohoršili: „Tvrdá jest řeč tato“ (totiž maso a krev požívat), i kdož ji může slyšeti?“ a odešli, Pán Ježíš nechal jich odejíti. Též svých apoštolů se tázal: „Zdaliž i vy chcete odejíti?“ A byl by je propustil, kdyby těmto jasným slovům jeho nechtěli věřiti.

Krásné jest však, co apoštol Petr jménem ostatních řekl: „Pane, ke komu půjdeme? Ty máš slova života věčného. Ty jsi Kristus, Syn Boží!“

Hleďte, milé dítky, jakož učinili sv. apoštolé, musíme i my učiniti. Musíme pevně věriti, že jest všechno jistou a nepochybnou pravdou, co Pán Ježíš pravil a slíbil, třeba toho nepochopujeme.

Kdyby Pán Ježíš sám vás učil a řekl: O velikoci dám vám chléb zvláštní, chléb svatý, a chléb ten jsem já, mé tělo a má krev! Uvěřily byste mu? Proč věříte? I kdybyste tomu nerozuměly, jakým způsobem to Pán Ježíš učiní, uvěřily byste přece jeho slovům? Pán Ježíš praví sám: „Mé tělo jest právě pokrm a krev má právě, v pravdě jest nápoj“. Bůh jest všemohoucí, u něho není nic nemožného. Tak jako zázračně proměnil vodu ve víno na svatbě v Káni galilejské, jako zázračně nasýtil tisíce lidí, tak může chléb a víno ve své tělo a svou nejsvětější krev proměnit.

§ 2. O potřebě pokrmu pro duši.

Když národ židovský se ubíral z otroctví egyptského do země zaslíbené, přišel na poušť, kdež daleko široko žádné potravy nebylo. I reptali proti Mojžíšovi a Hospodinu. A Pán Bůh postaral se o lid tento, aby na poušti nezahynul. Večer přiletěly křepelky v takovém množství, že je bez obtíží mohli pochytati. Ráno pak sbírali mannu, pokrm, který měl chuť jako bílý chléb s medem. Mannou tou živil Bůh Israelské po 40 let, dokud nepřišli do země zaslíbené. Tak Pán Ježíš podobným chlebem duše naše nasycuje a k věčnému životu je živí, abychom blaženosti věčné dojíti mohli, a tímto

§ 3. zázračným pokrmem jest Tělo Pána Ježíše a krev jeho nejsvětější.

Pán Ježíš praví o tomto chlebě: „Neníť on jako manna, kterouž otcové vaši na

pouští jedli; nebo oni zemřeli; ale kdo jí chléb tento, živ bude na věky.“

§ 4. Ustanovení nejvyšší svátosti oltářní. Kterak Pán Ježíš splnil slib svůj při poslední večeři. Tělo a krev Páně pod způsobou chleba a vína.

Co Pán Ježíš zde, jak jsem vám řekl, přislíbil, splnil při poslední večeři, den před svým umučením.

Národu israelskému nařídil Bůh, aby na památku svého vyvedení z otroctví egyptského každoročně před svátky velikonočními požívali beránka. Pán Ježíš tuto slavnost každoročně se svými apoštoly vždycky konal. Když doba jeho umučení již blížká byla, poslal Petra a Jana do Jerusalema, aby tam večeři velikonoční přistrojili. Učinili tak, jak byl Pán Ježíš rozkázal. Večer pak přišel Pán Ježíš s apoštoly svými a pojedl s nimi beránka velikonočního. Velmi památné jest, co Pán Ježíš potom ustanovil a co nám zanechal jako památku umučení svého.

Když pojedli beránka velikonočního, vstal Pán Ježíš od stolu, složil svrchní roucho své, vzal bílý šat a přepásal se. Potom nalil vody do mēděnice a počal umývati nohy učedníkům a utíratí šatem, kterýmž byl přepásán. Tímto umýváním chtěl Pán Ježíš naznačiti, že duše jejich čista býti musí. — Spasitel sám umýval apoštolům nohy. Tuto nízkou práci proto sám vykonával, aby je poučil, že se mají vynasnažovati, by v pokoře a lásce bližnímu vždy více prospívali. A vám, milé dívky, dává Pán Ježíš naučení, abyste se velice snažily, duše své od hříchu očistiti a zvláště v pokoře a lásce k bližnímu se cvičily, nežli přistoupíte ke stolu Páně.

Po umývání nohou odebral se Pán Ježíš opět ke stolu, vzal chléb před ním ležící ve svaté a velebné ruce své, pozdvihl ruce k nebi, k Bohu Otci svému všemohoucímu a díky čině jemu, žehnal chléb a dával apoštolům svým, řka: „Vezměte a jezte: totoť jest tělo mé, kteréž za vás vydáno bude.“ Tolikéž vzal i kalich s vínem, opět díky činil, žehnal a dal jej učedníkům svým, řka: „Vezměte a pijte z toho všichni; toť jest krev má, krev nového zákona, kteráž za vás a za mnohé vyлита bude na odpuštění hříchů. To činite na mou památku!“

Co řekl Pán Ježíš nad chlebem?

Co řekl nad vínem?

Pán Ježíš učinil z chleba a vína své tělo a svou krev, t. j. proměnil chléb a víno ve své nejsvětější tělo a ve svou nejsvětější krev. Jest to možné?

Když Pán Bůh při stvoření světa řekl: „Budiž světlo!“ — hned učiněno jest světlo. Když Pán Ježíš řekl: „Totoť jest tělo mé!“ — v tom okamžiku stalo se, co Pán Ježíš vyslovil. To, co bylo dříve chléb, v tom okamžiku a skrze to slovo stalo se pravým tělem Krista Pána, a víno stalo se pravou krví Krista Pána.

Na svatbě v Káni Galilejské proměnil Pán Ježíš vodu ve víno. Vše, co sami požíváme, proměňuje se v maso a krev. Když to všechno Pán Bůh může způsobiti, může se i to, co se při nejsvětější svátosti oltářní děje, také státi.

Apoštolové tedy z rukou Krista Pána přijímali, požívali jeho svaté tělo a jeho svatou krev a netázali se, kterak to býti může? Věděli předobře, že jim Pán Ježíš nyní dává onen pokrm pro duši

jak jim byl přislíbil. Viděli sice na tom, co jim Pán Ježíš požívati dával, pořád podobu chleba a vína, mělo to chuť a vůni chleba a vína, ale oni věděli určitě a jistě, že jest to pravé tělo a pravá krev Krista Pána.

Tak též, milé dívky, musíme činiti i my. Nevidíme-li již svýma očima na této svátosti ničeho mimo chléb a víno, nesmíme smyslem svým věřiti. Musíme raději dokonale uvážiti, že jest všemohoucnosti Syna Božího věci snadnou, učiniti, aby chléb a víno přestaly býti chlebem a vínem a skutečně v tělo a krev Páně se proměnily.

Toto pravé tělo a svatá krev Pána Ježíše pod způsoby chleba a vína jest nejsvětější svátost oltářní.

To, co Pán Ježíš při poslední večeři jen jednou učinil, to se až dosud stále opakuje. Neboť Pán Ježíš dal svým apoštolům moc proměňovati chléb v tělo a víno v krev Pána Ježíše, a sice těmito slovy: „*T o č i ň t e n a m o u p a m á t k u*“. Když Pán Ježíš apoštolům svým poručil to činiti, musel jim také tu moc dáti, aby to proměnění mohli. — Jelikož však svatí apoštolé věčně žíti nemohli, tak tu moc od Krista Pána obdrženou udělili též biskupům a kněžím, kteří při mši sv. při pozdvihování proměňují chléb a víno v tělo a krev Páně těmi též slovy, jak to Kristus Pán činil: „*T o t o ě j e s t tě l o m é ; t o t o ě j e s t k r e v m á .*“

Tělu Pána Ježíše ve způsobě chleba se říká svatá hostie. Chléb ke mši sv. připravuje se ze pšeničné mouky a vody, bez kvasnic a jmenuje se hostie (ukázat ji!). Jelikož pak ona proměna, jížto Pán Ježíš přítomným se stává pod způsobou chleba, děje se na oltáři, proto se tato svátost jmenuje svátost oltářní.

Svätost tato velice se liší od ostatních svátostí. Ostatní svátosti nám toliko milost udělují, kterou se naše duše posvěcuje a k dobru posiluje; svátost oltární pak netoliko nás posvěcuje jako všechny ostatní svátosti, ona obsahuje samého Ježíše Krista, původce a pramen veškeré svatosti, od něhož všechny milosti a veškerá svatost pochodí; proto se jmenuje svátost nejsvětější.

§ 5. Kterak svatí apoštolové připravovali se na svaté přijímání a kterak přijímali.

Když v některém domě chystají nějakou hostinu, vyčistí a umyjí příbytek, prostěradla dají na stůl, ozdobí stůl a příbytek květinami a věnci, těší se na hosty, kteří jsou pozváni a přijítí mají, těší se na pokrmy, které jim připraveny jsou.

Tak i svatí apoštolové, jak jim Pán Ježíš doporučil, večeradlo vyčistili a přistrojili, těšili se na to, že Pán Ježíš slib svůj splní, těšili se na tu chvíli, až se to všechno stane; jak byli blaženi, když Pán Ježíš umýval jim nohy, s jakou pokorou a lítostí přijímali ten svatý pokrm z ruky Pána Ježíše! Oko jejich zářilo radostí, srdce jejich naplněno bylo láskou k Pánu Ježíši.

§ 6. O účincích sv. přijímání na sv. apoštoly.

Jaká blaženost, jaké štěstí naplňovalo duše jejich; když pán Ježíš předpověděl, že ho Jidáš zradí, jak velice ulekli se zprávy této, zděsili se takového hříchu, domnívali se, že to vůbec ani není možno, aby se něco takového mohlo státi.

Tak byli rozníceni láskou k Pánu Ježíši, že chtěli s ním jíti na smrt, chtěli jej brániti; a když pak úřad svůj začali vykonávati, jak rádi a ochotně trpěli a snášeli všeliká protivenství, posměch a potupu pro Krista Pána, ano nechali se trápit a mučiti pro víru Kristovu; v práci své a ve svém utrpení těšili se na odplatu věčnou v nebesích.

To čiňte na mou památku.

Tak jako Pán Ježíš při poslední večeři proměnil chléb a víno ve své nejsvětější tělo a krev svou a dal apoštolům svým k požívání, tak apoštolové a jejich nástupci biskupové a kněží z moci a rozkazu Krista Pána proměňují chléb a víno v tělo a krev Pána Ježíše, podávají je věřícím na celém světě; konají obět mše svaté.

§ 7. Zbožnost prvních křesťanů při svatém přijímání.

Křesťané potřebovali takového pokrmu nebeského. Každodenně chodili k sv. přijímání, žili svatě, milovali Pána Ježíše upřímně a vroucně; sv. přijímání chránilo je od hříchu, posilovalo je v hrozných mukách a mučednické smrti, — proto s úctou, láskou a zbožností nejlepší přistupovali ku stolu Páně.

§ 8. Úcta světců k nejsvětější svátosti oltářní.

Poněvadž Pán Ježíš ve svátosti oltářní skutečně jest přítomen, proto se mu klaněti máme. Proč se máme klaněti Pánu Ježíši? Zdali pak se smíme též lidem klaněti? Pán Ježíš jest Bůh a člověk. Jakým pak způsobem máme se Pánu Ježíši

klaněti? Když klekáme na kolena. A kde jest to místo? Podle čeho pak poznáváme, že v chrámu Páně Pán Ježíš v nejsvětější svátosti oltářní jest přítomen?

Před oltářem visí lampa a v ní stále ve dne v noci svítí světlo, poněvadž Pán Ježíš neustále ve svatostánku, v tom zlatém domečku na oltáři, jest přítomen. Když přicházíme do chrámu Páně, klekáme na kolena? Před kým? Co máme při tom říkati? Co dělají katolíci, když jdou vedle kostela? Co říkají? Co dělají katolíci, když jde kněz k nemocnému s Pánem Bohem?

Sv. S t a n i s l a v nešel ani ráno ani odpoledne do školy dříve, aniž by se byl napřed nezastavil v kostele.

Sv. A l o i s navštěvoval každodenně aspoň čtyřikráte kostel, aby se poklonil Pánu Ježíši.

Sv. V á c l a v i v noci chodíval do kostela a tam před oltářem Pánu Ježíši se klaněl.

Tak i vy, milé dívky, navštěvujte kostel rády a Pánu Ježíši klanějte se často a tak dlouho, co jen můžete! Bude vás to těšit a budete milí Pánu Bohu !

§ 9. P ř i k á z á n í c í r k e v n í o p ř i j í - m á n í T ě l a a k r v e P á n ě.

Všecky bytosti stvořené potřebují potravu, aby mohly žít: proto dává země potravu stromům a rostlinám; stromy a rostliny dávají potravu zvířatům; zvířata a rostliny dávají potravu člověku. Ale i duše žádá potravu!

Kde však jest její potrava? Kde ten její pokrm, aby měla tolik síly, aby zlému mohla odpírati, aby měla sílu dokonati pout svoji? Ani země, ani rost-

liny, ani zvířata dáti ji nemohou; duše jest neviditelná, nemůže se napít a najíst toho, co člověk požívá. Duše naše potřebuje jiného pokrmu a ten jest nejsvětější svátost oltární.

Kristus Pán neustanovil, kdy a jak často tento svatý pokrm přijímati máme. U prvních křesťanů nebylo potřeba zvláštního přikázání; první křesťané z veliké lásky ku Kristu Pánu denně přijímali a za veliké neštěstí to považovali, když nemohli anebo snad nesměli přistoupiti k svatému přijímání.

Když pak později křesťané počínali ochabovati ve své horlivosti, nařídila církev svatá, že každý pravověrný křesťan zavázán jest pod těžkým hříchem, nejsvětější svátost oltární nejméně jednou za rok, a to v době velikonoční, přijímati.

Tím není vyloučeno, že by někdo neměl častěji do roka jíti k sv. přijímání. Člověk potřebuje denně, a to vícekrát za den potravy. Byl by dosti silným k práci, kdyby jen jedenkrát za týden jedl a ostatní dny se postil, ničeho nejedl, nepil — vydržel by to?

Děti častokrát za den požívají pokrmu. Tak jest i se sv. přijímáním: čím častěji, tím lépe!

Častější, ale nábožné a hodné požívání tohoto zázračného pokrmu nebeského jest zvláště mládeži velmi potřebné.

Proč zvláště děti mají přijímati?

Duši je potřeba pokrmu, milosti, ochrany proti hříchu; Pán Ježíš děti zvláště miloval.

Sv. Alois přijímal každou neděli.

Sv. Stanislav Kostka činil tak každou neděli a každý svátek.

Já vím, milé dítky, že se všichni těšíte na sv. přijímání, vaše srdce touží po Pánu Ježíši; vždyť

Pán Ježíš volá: „Nechte maličkých přijít ke mně, neboť jejich jest království nebeské!“ Kristus Pán dává vám království nebeské; vy nemáte ještě velkých hříchů, vy nemáte ještě špatné, zlé vůle. Vy potřebujete pomoci a posily, abyste se chránily hříchu, abyste zůstaly vždy nevinnými a zbožnými, činily radost sobě a svým milým rodičům. A Pán Ježíš touží s nevýslovnou láskou zavítati do těch vašich nevinných dušiček a svým příchodem rozmnožiti a zajistiti v ní život milosti.

B. Příprava bližší.

§ 10. Příprava duše.

Abychom se mohli státi účastnými milosti sv. přijímání, musíme se k tomu dobře připravit.

Jestli pak víte, které je největší a nejvyšší stavení v naší osadě? Kostel. A kdo jste byli v Brně: která pak stavení převyšují všechna ostatní stavení, takže je i z daleka viděti můžeme? To jsou kostely. Proč staví se kostely vyšší než ostatní domy? Pro koho staví se kostely? Je to příbytek pro Pána Boha.

I my máme, když chceme přijímati svátost oltářní, připravit v srdcích svých příbytek ne pro člověka, ale pro samého Boha, který v nejsvětější svátosti oltářní k nám přijíti má.

Poněvadž člověk se skládá z těla a z duše, jest příprava dvojí, a sice podle duše a podle těla.

1. Která pak příprava je důležitější? Podle duše.
V čem záleží příprava podle duše?
V čistotě svědomí a pobožnosti srdce.

a) Čistota svědomí. Míti čisté svědomí jest, býti alespoň beze všech těžkých hříchů, nebo-li býti ve stavu posvěcující milosti. Co to znamená?

Když jest někdo pozván na svatbu, umyje se, obleče se do nejlepších šatů, dostane kytku z rozmarýnu s pentličkou a může jíti na svatbu.

Tak je to i s duší naší. Musíme ji umýt a obléct v posvěcující milost. Nechcete-li sobě, milé dívky, přivoditi strašné neštěstí nehodného přijímání, musíte všech těžkých hříchů čisty býti: srdečně jich litovati, upřímně se z nich vyzpovídati a teprv po dosaženém rozhršení k sv. přijímání přistoupiti.

Všední hříchy nezabavují nás milosti a lásky Boží. Bychom však získali všech hojných milostí a všeho spasitelného ovoce ze sv. přijímání, nestačí, bychom duši svou toliko z těžkých hříchů očistili, onať musí i všech dobrovolných všedních hříchů čista býti. Neboť Pán Ježíš má v ošklivosti každý, i sebe menší hřích. Čím více tedy křesťan hříchů prost jest, tím milejší jest Pánu Ježíši. A jistotně jest mu nejmilejším ten, kdo se byl nejen od těžkých hříchů, nýbrž také ode všech dobrovolných všedních hříchů očistil.

Co činil Pán Ježíš apoštolům dříve, než ustanovil svátost oltářní? Umýval jim nohy, aby naznačil, že máme býti čistými i na duši. — Když křesťané k sv. přijímání přistupovali, volal jáhen: „Svaté svatým!“ Co je to svaté? Kdo má býti svatým? Sv. Alois oplakával i maličký hřích a tělo své trestal.

O t á z k y : 1. Co musí činiti, kdo má na sobě těžký hřích a chce jíti k sv. přijímání?

Musí vykonati sv. zpověď.

2. Kdo nemá žádného těžkého hřichu, nýbrž jenom lehké hříchy a chce jíti k sv. přijí-

mání, musí také vykonati sv. zpověď? Nemusí; ale je to radno, poněvadž nevíme jistě, jestli některý hřích všední není hříchem těžkým.

3. Když však nemá ani těžkého ani žádného lehkého hříchu, musí jíti ke sv. zpovědi? Nemusí a nepotřebuje.

Vzpomeneme-li si však před samým sv. přijímáním na některý všední hřích, z něhož jste se zpovídali zapomněly, pak stačí, když ho opravdově a z lásky k Pánu Bohu litujete (na př. nepozornost v kostele, nebo při modlitbě); neboť takové chyby mohou také mimo sv. zpověď, na příklad pravou lítostí, odpuštěny býti. Avšak dejte pozor, abyste se samy neoklamaly a snad ze studu těžký hřích za hřích všední nepokládaly a z toho se nezpovídaly!

Kdo však jest si vědom nějakého těžkého hříchu, a ten hřích ve sv. zpovědi zamlčel úmyslně, zpovídal se neplatně, jak jste již slyšely, a když potom jde k sv. přijímání, dopouští se hrozného a strašného hříchu: s v a t o k r á d e ž e ! Vzpomeňte si na Jidáše! Co se stalo s ním? Odešel, aby Pána Ježíše zradil — a potom se v zoufalství oběsil, nešťastně zahynul a nyní věčně trpěti musí. Takového hříchu se chraňte, abyste svatokrádežným přijímáním nestaly se podobnými Jidášii !

Další příprava je :

b) P o b o ž n o s t s r d c e . V čem záleží?

Katechismus praví: P o b o ž n o s t s r d c e z á l e ž í v e v z b u z o v á n í :

1. víry, naděje a lásky;

2. pokory a lítosti;

3. nejhlubší úcty ke Kristu a vroucí touhy po spojení s ním.

To je důležité! Příbytek, do něhož vzácný host má přijíti, nebývá jen od prachu, špíny a nečistoty očištěn, nýbrž i vzácnými věcmi okrášlen, krásným náradím opatřen, obrazy a květinami ozdoben. (Pozvání na svatbu, přípravy na hody atd.).

Podobně i naše duše musí nejen od hříchu očištěna, ale též i ozdobena býti; to jest pobožnost srdce, abychom se snažili, takové nábožné myšlenky a city v srdci vzbuditi, jak se to nejlépe hodí k sv. přijímání. Čím tedy ozdobíme duši svou? Koho máme přijímati? A kdo jest ten Pán Ježíš? Tedy pevně věřiti, že Pán Ježíš jest Syn Boží, že za nás na kříži umřel, nás vykoupil, že nás neskonale miluje.

1. *V z b u z o v a t i v í r u, n a d ě j i a l á s k u.* Každou neděli po kázání v kostele se společně modlíme tyto pobožnosti. Také tím byste krátce vzbudily tyto tři božské ctnosti, kdybyste se zbožně pomodlily: Věřím v Boha, Otče náš a Desatero Božích přikázání.

Musíme si vždy vzpomenouti: Kdo jsme my? Hříšní, bídni lidé, kteří nezasluhujeme tak veliké lásky a dobroty Boží. Proto máme vždy na paměti míti, jak často a těžce jsme Pána Boha urazili, litovati všech hříchů svých a umíniti si, nikdy už nehřešiti.

2. *P o k o r a a l í t o s t.* Musíme často si vzpomínati, jak Pán Ježíš se ponížil, aby za nás na kříži trpěl a nám nebe získal; máme proto Pánu Ježíši za to děkovati, že nás na kříži vykoupil a za nás na kříži umřel. Můžeme říkati: „Páne Ježíši, já ubohý hříšník nejsem hodon, abys vešel do srdce mého, ale ty mne můžeš očistiti.“

Co musíme dále činiti?

3. Míti nejhlubší úctu ke Kristu a vroucí touhu po spojení s ním.

Navštíví-li nás nějaký vznešený host, prokazujeme mu úctu, jdeme mu vstříc, vítáme ho srdečně. Tak máme i Pána Ježíše přivítati; máme se mu klaněti. Můžeme to učiniti těmito nebo podobnými slovy: „Ó Pane Ježíši, jenž zde v této svátosti přítomen jsi, klaním se Tobě, jakožto Bohu a Spasiteli svému.“

Máme se těšiti na okamžik, až nám bude po-
přáno Pána Ježíše přijati a uvítati v srdci našem, tak jak se těšíme na vzácného milého hosta. Ale pamatujte si: Aby srdce vaše bylo skutečně zbožné a dobře připraveno k sv. přijímání, musíte se cvičiti ve všech jiných křesťanských ctnostech, na příklad v trpělivosti, snášlivosti, poslušnosti atd., zvláště pak v lásce k bližnímu. Můžeme-li nějakou službu někomu prokázati, v nějaké potřebě pomoci, máme to rádi učiniti, urazí-li nás někdo, máme mu ze srdce odpustiti a jestliže jsme sami někoho urazili, máme ho za odpuštění prositi, s nepřáteli se smířiti.

Zvláště večer před sv. přijímáním máme se připraviti modlitbou, nábožným čtením a rozjímáním, máme se varovati všelikých zábav, třeba nejsou právě hříšné, ale mohly by nás snadno svést k roztržitosti.

§ 11. Příprava těla.

a) Lačným býti, t. j. nesmíme ten den, kdy jdeme k sv. přijímání, již od půl noci ani jísti ani co píti; je to z úcty k tak vzácnému pokrmu. Kdyby někdo proti své vůli, t. j. nerad, na př. při umývání, kapku vody spolkl, může jíti k sv. přijímání; kdyby však se zapomněl a se nasnídal, nebo

vody se napil, již nesmí ten den k sv. přijímání jíti. Kteří jsou těžce nemocni, mohou užívatí léků, něco pojísti, napítí se vody a mohou potom také přijímati svátost oltářní.

b) Čistý oděv. Chce-li někdo jíti k vznešené osobě, očistí a uspořádá si jistě svůj oděv; nedbalost v oděvu byla by znamením, že si té osoby neváží.

Podobně má činiti, kdo jde k sv. přijímání, aby přivítal Pána Ježíše. Není sice třeba, aby měl oděv nový; toho sobě každý zaopatřiti nemůže; také oděv příliš nádherný prozrazuje často marnivost a pýchu. Ale o to má každý pečovati, aby byl slušně oblečen a šaty aby nebyly zamazány a roztrhány.

K prvnímu sv. přijímání obleknou se děvčátka jako družičky v bílé šaty a s věnečkem na hlavě. Poproste své maminky, aby vám to vše k prvnímu svatému přijímání připravily a vás přistrojily. — Chlapci mohou mítí kytičky na pravé ruce.

Shromáždí se děti ve škole, v průvodu jdou do chrámu Páně, u křtitelnice obnoví křestní slib, což se před tím s dětmi nacvičí.

§ 12. Chování při sv. přijímání.

Přistoupení. Nejen tedy naše duše, svědomí a srdce, naše tělo zevnitř má býti připraveno na sv. přijímání, nýbrž i zevně máme se chovati co nejuctivěji. Nesmíte šeptati, se ohlížeti, přebíhati v kostele, anebo se před jiné tlačiti, smáti se a pod., ale chovejte se tak, jak byste se chovaly, kdyby se vám Pán Ježíš ukázal ve své postavě lidské.

Klanění se sv. hostii. Když lidé mají přistoupení k sv. přijímání, dá ministrant znamení

zvonkem, klekne si po straně oltáře a modlí se všeobecnou zpověď. Mezitím máme ještě jednou srdečně litovati hříchů svých, z nichžto jsme se zpovídali.

Když pak kněz ukazuje sv. hostii a říká slova: „Páne, nejsem hoden, abys vešel pod střechu mou, ale toliko reč slovem a uzdravena bude duše má“, budete tato slova s ním opakovati třikráte a při tom bít se v prsa.

Co máme činiti, přijímající sv. hostii? Máme: hlavu pozdvihnouti, — t. j. nepřiliš do zadu vyvracet, nýbrž jen tak pozdvihnouti, aby kněz mohl dobře podati sv. hostii; nesmíte hlavu míti skloněnou, poněvadž by vám kněz neviděl na ústa;

ústa slušně otevřít, ani málo ani mnoho, jako když vyslovujeme písmenko „a“. — Jazyk klade se na dolní ret, aby kněz mohl sv. hostii položit na jazyk; není třeba, jazyk dávat příliš z úst, ale nesmíte ho zase nechati v ústech úplně. (Vše sám ukázati — a od jednotlivců si nechat ukázat). Při tom držíme otevřenou knížku modlitební pod bradou. Proč to? Kdyby snad nešťastnou náhodou vypadla sv. hostie knězi z ruk nebo vám z úst, aby nepadla na zem; samy byste ji nesměly zdvihnouti, ani se jí dotknouti, neboť jenom kněz s posvěcenými prsty smí se sv. hostie dotknouti. Kdyby to kněz nepozoroval, tak tam máte ukázati prstem.

Sv. hostie nesmí se bez potřeby v ústech zadržovati; musí se hned spolknouti, ani se nesmí žvýkati nebo kousati. Kdyby se však někomu stalo, že by měl v ústech sucho a sv. hostie se mu na ponebí přilepila, nesmí ji

prstem odloupnouti, ale jen jazykem, a kdyby to nešlo, poprosit o trochu vody; vodou sv. hostie rozměkne a snadno se spolkne.

Po sv. přijímání skloníte hned hlavu, budete se bítí v prsa a říkati při tom: „Bože, buď mi l o s t i v m n ě h ř í š n ě m u!“

Pak se navrátí každý na své místo, kde dříve klečel, nežli šel k sv. přijímání.

§ 13. Díkůčinění po svatém přijímání: klanění se Bohu; láska k Bohu; dobrá předsevzetí; doporučení se Bohu.

Po sv. přijímání máme:

1. P á n u J e ž í š í p o k o r n ě s e k l a n ě t i. Ve sv. hostii přijali jsme samého Syna Božího, proto se mu máme klaněti: máme se pokloniti, v prsa se bítí a říkati na př.: Pochválena a pozdravena budiž nejsvětější svátostoltáární od toho času až na věky. Máme také P á n u J e ž í š í d ě k o v a t i. Kdyby nás vznešený pán navštívil nebo ku svému stolu pozval, jistě bychom mu děkovali za velikou čest, kterou nám svou návštěvou nebo svým pozváním prokázal. Ve sv. přijímání však přichází k nám sám Kristus Pán, sám nás zve ku svému stolu, aby nás rozličnými milostmi obdařil. Žebrák děkuje za almužnu sebemenší, — jaké nevděčnosti bychom se dopustili, kdybychom za to Pánu Ježíši nepoděkovali a hned z kostela odcházeli!

2. J e m u s e o b ě t o v a t i. Kristus Pán se za nás obětoval na kříži a ustavičně při mši sv. za nás obětuje i ve sv. přijímání se nám zcela obětuje a vchází do srdce našeho. Proto se mu také obětovati máme; máme mu věnovati své srdce,

myšlenky, přání, slova, skutky svoje; máme si umíniti, že vše ke cti a chvále Boží činiti budeme, ano že hotovi jsme i život jemu obětovati, kdyby toho žádal; máme si připomenouti a znova obnoviti všecka dobrá předsevzetí, která jsme kdy učinili.

Řekněte to takto: „Ježíši, Tobě živ jsem ! „Ježíši, Tobě umírám! Ježíši, Tvůj jsem živý i „mrtvý. Obětuji Ti vše, čím jsem a co mám, tělo „své i duši svou; všechny své myšlenky, slova i „skutky.“

3. J e h o p r o s i t i, aby se svou milostí s námi stále zůstával a nám pomáhal, abychom v dobrém až do konce setrvali. Řekněte to takto : „Zůstaň „při mně stále se svou milostí, Ježíši můj, posiluj „mne v bojích a pokušeních, posvěcuj skutky mé, „abych v dobrém setrval až do konce svého.“

4. J e m u v š e c k y p o t ř e b y t ě l a i d u š e p ř e d n á š e t i. Každý člověk něčeho potřebuje, nebo po něčem touží, buď pro tělo nebo pro duši. Čeho nám třeba pro tělo? (Pokrmu, nápoje, zdraví atd.). Čeho potřebujeme pro duši? (Aby nás Pán Bůh osvěcoval a sílil, abychom jemu věrně sloužili a hříchu se varovali.) O tyto milosti prostě Pána Ježíše po sv. přijímání. V modlitebních knížkách jsou přiměřené modlitby. Proste zvláště za své rodiče, za své nemocné příbuzné, za své dobrodince a milý Pán Bůh vaši prosbu, když bude vycházeti z duše nevinné a čisté, zajisté vyslyší.

Můžete to říci takto: „Žehnej mým rodičům a „příbuzným, duchovním a světským vrchnostem, „přátelům i nepřátelům. spravedlivým i hříšníkům, „všem živým i mrtvým.“ (Modlitby vyňaty z „Cesty k věčné spáse“).

§ 14. Kterak ztrávití den sv.
přijímání.

Ten den po sv. přijímání zůstaňte doma, zbytečně na ulici se nezdržujte, abyste nepřišly do pokušení hříchu. Doma vezměte si modlitební knížku nebo jinou dobrou knihu a v ní pilně a pozorně čtete; práce své vykonávejte rádi a ochotně, aby rodičové vaši z vás radost měli a vás rádi měli, abyste si milostí sv. přijímání vděčně a pobožně vážily.

D o s l o v.

Nezapomínejte, milé dívky, nikdy v životě svém na onen den, kdy jste byly ponejprv u sv. přijímání. Děkujte Pánu Bohu za dobrodiní dosažená a vážně přemýšlejte, zdali jste každým dosavadním přijímáním v lásce Boží skutečně prospěly. Napravte ihned chyby, jichžto snad na sobě shledáte. Obnovte učiněné dobré předsevzetí a se vši pokorou prostě Pána Ježíše o jeho pomoc, abyste s milostí jeho prospívaly věkem, moudrostí a milostí jak u Boha, tak i u lidí.

A. M. D. G.

V M ě n í n ě v dubnu roku 1913.

OBSAH.

Strana

Část I. Příprava k první svaté zpovědi.

Úvod	3
A. Příprava vzdálená	3
§ 1. O potřebě milosti posvěcující	4
§ 2. Čím se ztrácí posvěcující milost?	4
§ 3. Ustanovení svaté zpovědi	6
§ 4. O potřebných částkách k odpuštění hříchů	8
§ 5. O potřebě vyzývati Ducha sv. před smířením s Bohem	10
§ 6. O zpytování svědomí	10
§ 7. Zrcadlo zpovědní pro žáky	11
§ 8. O urážce Boha, o potřebě lítosti nad hříchy	12
§ 9. Opravdové předsevzetí	13
§ 10. Vzbuzení lítosti a předsevzetí	14
§ 11. O zpovědi	14
B. Příprava bližší	17
§ 12. Jak se zpovídáme?	17
§ 13. O dostiučinění	20
Doslov	20

Část II. Příprava k prvnímu sv. přijímání.

A. Příprava vzdálená	23
Úvod	23
§ 1. Přislíbení pokrmu pro duši po zázračném nasycení lidu na poušti	24
§ 2. O potřebě pokrmu pro duši	26
§ 3. Zázračným pokrmem jest Tělo Páně, Ježíše a krev jeho nejsvětější	27
§ 4. Ustanovení nejsvětější svátosti oltářní	30
§ 5. Kterak svatí apoštolové připravovali se na svaté přijímání a kterak přijímali	30
§ 6. O účincích sv. přijímání na sv. apoštoly	30
§ 7. Zbožnost prvních křesťanů při sv. přijímání	31

§ 8. Úcta světců k nejsvětější svátosti oltářní	31
§ 9. Příkázání církevní o přijímání Těla a krve Páně . . .	32
B. Příprava bližší	34
§ 10. Příprava duše	34
§ 11. Příprava těla	38
§ 12. Chování při sv. přijímání	39
§ 13. Děkčinění po sv. přijímání: Klanění se Bohu; láska k Bohu; dobrá předsevzetí; doporučení se Bohu . . .	41
§ 14. Kterak ztráviti den sv. přijímání?	43
Doslov	43

Nákladem Papežské knihtiskárny benediktinů rajhradských v Brně

vyšly tyto spisy:

Alois sv., vzor mládeže. Str. 24. Cena 4 h, 110
výtisků 4 K.

Cvičení malíčků ve svatém náboženství. Per.
Obdržálek. Str. 35. Cena 12 h.

Deklamovánky. Kulda B. M. Str. 187. Cena 40 h.

Kytíčka Aloisianská. Příběhy ze života sv. Aloisia.
Napsal Josef Koudelka. Str. 32. Cena 20 h.

Mešní modlitby pro školní mládež. Str. 15. Cena 6 h.

Mezi víry a úskalími. Povídky pro mládež dospí-
vajících. Napsal J. Karel Zákoucký. Ilustrováno.
Str. 140. Cena 1 K 80 h.

Na cestu životem. Několik pravidel mládeži, školu
opouštějící. Vydala Jednota katol. duchovních
diecese brněnské. Str. 12. Cena 5 h.

Navedení jinochů k pravé moudrosti. Napsal Kl.
Arvisenet. Str. 100. Cena 60 h.

Praktický výklad středního katechismu. Napsal Fr.
Kalvoda. Str. 960. Cena 7 K 50 h.

Vyučování náboženství v prvním školním roce. Na-
psal Fr. Kalvoda. Str. 52. Cena 40 h.

Vychovatelská kytice pro dům i školu. Napsal Fr.
Janovský. Str. 108. Cena 20.

**Křesťanská cvičení nebo Výklad velkého katechismu
pro dospělé a věřící.** Napsal Jan Novák. Str.
2127. Cena 16 K.

Dobrá kniha pro vychovatele a rodiče. Napsal Aug.
Lubojaický. Str. 336. Cena 2 K.

Svatý Stanislav Kostka, patron mládeže. Napsal A.
Arndt. Str. 170. Cena 80 h.